

Vai ir jāpiepilda *Rīgas Dinamo* cerības uz valsts atbalsta saņemšanu?

Mārtiņš Tarlaps,

Zvērinātu advokātu biroja *Raidla, Lejiņš & Norvovs* jurists

Tuvojoties jaunajai hokeja sezonai, atkal publiski dzirdami hokeja kluba *Rīgas Dinamo* pārstāvju aicinājumi valdībai un Saeimai ļaut valsts uzņēmumiem finansiāli atbalstīt šo hokeja komandu. Jāatzīst, ka arī es, tāpat kā daudzi citi Latvijas iedzīvotāji, sekoju līdzī komandas spēlēm un kā līdzjutējs priecātos par komandas izaugsmi un aizvien labākiem panākumiem. Taču arvien uzstājīgākie aicinājumi ļaut «lielajiem» valsts uzņēmumiem (presē minēti *Latvenergo*, *Latvijas Dzelzceļš* un *Latvijas valsts meži*) piešķirt finansējumu *Rīgas Dinamo* rada bažas, ka nepārdomāta valsts atbalsta piešķiršana klubam varētu radīt vairāk problēmu nekā ieguvumu.

Ja ieskatāmies hokeja kluba *Rīgas Dinamo* mājas lapā (*dinamorīga.eu*), tad redzam, ka šī nav amatieru hokeja komanda vai lokāla sporta biedrība, bet gan profesionāls sporta klubs, kas pieder akciju sabiedrībai *Dinamo Rīga*, kuras akcionāri ir viena juridiska un vairākas fiziskas personas. Kā zināms, jebkuras akciju sabiedrības mērķis ir peļņas gūšana un tās komerciālie panākumi paaugstina uzņēmuma vērtību, tātad arī akcionāriem piederošo akciju vērtību.

Profesionālas sporta komandas vistiešākajā veidā ir saistītas ar komerciju. Tās par atlīdzību rīko sporta pasākumus, kā arī pārdod televīzijām tiesības pārraidīt šos sporta pasākumus. Tādējādi tās padara sevi pievilcīgu potenciālajiem reklāmdevējiem, no kuriem arī tiek gūti ienākumi kluba kasē. Visbeidzot, profesionālie sporta klubi aktīvi piedalās spēlētāju tirgū – veiksmīgas darbības rezultātā tas var kļūt par labu ienākumu avotu. Spriežot pēc publiski pieejamās informācijas, AS *Dinamo Rīga* darbība aptver visas iepriekš minētās jomas. Līdz ar to uz AS *Dinamo Rīga* kā uz komercdarbībā iesaistītu personu attiecas visas Eiropas Savienībā spēkā esošās tiesību normas, tai skaitā arī valsts atbalstu regulējošie noteikumi.

Eiropas Komisija atzīst, ka pēdējo gadu laikā palielinās sūdzību skaits par nelikumīgu valsts atbalsta piešķiršanu atsevišķiem sporta klubiem. Tā kā finanšu apgrozījums profesionālajā sportā un ar to saistītajās industrijās (TV, reklāma, sporta apģērbi un ekipējuma ražošana u.c.) ar katru gadu aizvien pieaug, pastiprinās arī profesionālo sporta klubu īpašnieku konkurences cīņa. Eiropas Komisijas ieskatā normas, kas ierobežo valsts atbalsta piešķiršanu, veicina ne vien ekonomisko, bet arī sportisko konkurenci profesionālo sporta klubu starpā. Proti, ar šo normu palīdzību tiek panākts, ka sporta kluba attīstība (ieskaitot spēju piesaistīt pēc iespējas labākus sportistus) ir atkarīga tikai un vienīgi no tā sportiskajām un komerciālajām sekmēm, nevis no valsts vai pašvaldības piešķirto subsīdiu apmēra.

Iepriekš minētais nekādā ziņā neizslēdz iespēju, ka kāds no valsts uzņēmumiem varētu sponsorēt *Rīgas Dinamo*. Tam pamatā ir divi priekšnoteikumi. Pirmkārt, jāpārlicinās, ka valsts uzņēmumiem ar likumu nav aizliegts sponsorēt profesionālus sporta klubus. Otrkārt, lai novērstu iespēju, ka piešķirtie līdzekļi tiek atzīti par nelikumīgu valsts atbalstu, sponsorēšanas pamatā jābūt privātā investora testam. Tas nozīmē, ka attiecīgajam valsts uzņēmumam būtu jārikojas tieši tāpat, kā parasti rīkotos privāts uzņēmums – sponsorēšanas iespējamībai un piešķirto līdzekļu apjomam jābalstās uz pamatotu biznesa plānu, kas sponsoram paredz adekvātu atdevi no ieguldītajiem līdzekļiem.

Turklāt *Dinamo Rīga* akcionāriem jāizvērtē, vai tie vēlas riskēt ar iespēju, ka Eiropas Komisija liks atmaksāt saņemto naudu. Pārdomājot rūpīgāk, neapšaubāmi atrastos kāds cits veids, kā, nepārkāpjot likumu, valsts varētu atbalstīt Latvijā tik populāro hokeja komandu. Iespējams, ka jādūkojas jaunas sporta arēnas celtniecības virzienā, par kuras nepieciešamību *Dinamo Rīga* akcionāri ir publiski izteikušies. Šajā jomā Eiropas Savienībā ir izstrādāti precīzi kritēriji, kas ļauj valstij atbalstīt sporta infrastruktūras objektu būvniecību, neriskējot ar iespēju tikt sodītai par nelikumīga valsts atbalsta piešķiršanu.